

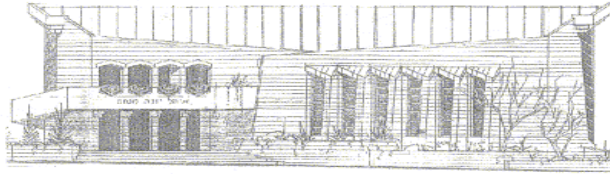
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

מקצץ ירקות בשבת

שו"ת עם הרב דוד ספקטור, רב הקהילה

שאלה:

האם מותר להשתמש בחותך ירקות (ידני) בשבת ?

תשובה:

מובא בשו"ת הריב"ש סימן קפד: "המורג חרוץ (מגרדת לגבינה), שמייוחד לטחינה זו (של הגבינה), הרי היא כנפה וכברה לבוררו, מכתשת לשחיקת תבלין... (ואסור) משום דהוי כעובדין דחול." וכן נפסק בשולחן ערוך אורח חיים סימן שכא סעיף י: "אסור לגרור הגבינה בשבת במורג חרוץ בעל פיפיות שקורין ראליי"ו."

ובטעם האיסור כותב שם המשנה ברורה ס"ק לו: "דכיון שהכלי מיוחד לכך הרי זה דרך חול ודמי לשחיקת תבלין במכתשת וה"ה בכלי אחר המיוחד לכך." ובשו"ת אגרות משה אוסר בכלי מיוחד לקיצוץ ירקות רק אם זה חותך דק דק וזה מלאכת הטוחן, אבל אם זה חותך חתיכות גדולות, אין לדעתו בקוצץ ירקות (ידני, מכני) שום איסור. והדיוק שלו בדברי הריב"ש שמדמה המורג חרוץ למכתשת לשחיקת תבלין שזה דק דק ולכן אסור, כפי שכותב גם במשנה ברורה, אבל אם יחתוך חתיכות גדולות מותר בכלי מיוחד לחיתוך ירקות. וכך נשאל בשו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן עד: "הריב"ש סי' קפ"ד, אסר לגרור גבינה במורג חרוץ בעל פיפיות משום עובדא דחול (ונפסק בשו"ע או"ח סי' שכ"א סעי' י'). האם מותר לחתוך גבינה או ביצים בכלים המיוחדים לכך, ובכלל מה הכללים של עובדא דחול?" ומשיב שם: "ליכא (אין) שום איסור דהרי זהו רק חתיכה לחלקים ולא דק דק. ומטעם עובדא דחול לא מובן וכי מה שעושין להקל המלאכה יתחשב עובדא דחול, דגם בשבת יש צורך ורצון להקל, ועובדא דחול שכתב הריב"ש שעושה טחינה דקה כמו שעושין בחול שמותר במלאכה." וכן מתיר בשמירת שבת כהלכתה פרק ו', סעיף ג: "מקצץ-ביצים והוא שורה של להבים המרוחקים זה מזה", ואינו חותך דק דק. ומביא שם בהערה יב בשם הרב שלמה זלמן אוירבאך זצ"ל: "ולפי זה אפשר דמותר להשתמש בכלי הזה (מקצץ ביצים) גם לחיתוך עגבניה, אע"ג דהוה מגידולי קרקע." לעומת זה "כלי המיוחד לחיתוך הבצל", שבו "נעשית פעולת הקציצה באופן יסודי" אסור, מפני שזה חיתוך דק דק.

והלכתי לשאול את הרה"ג הרב יהושע נויבירט שליט"א, מחבר הספר "שמירת שבת כהלכתה", והבאתי לו שני סוגים של מקצץ ירקות ידני (שהביא לי השואל). במקצץ ירקות אחד החורים הם בגודל 1.2 ס"מ ואמר לי שמותר להשתמש בו בשבת לחיתוך ירקות. במקצץ ירקות אחר החורים הם בגודל 0.6 ס"מ ואמר לי שזה ספק. ולכן אין להשתמש בו, משום שזה ספק חיתוך דק דק וזה ספק מלאכת טוחן דאורייתא.

לסיכום

מותר להשתמש בשבת במקצץ ירקות ידני עם חורים גדולים (כגון 1.2 ס"מ).